

ΕΙΔΗ ΤΟΥ ἄν

	ΘΕΣΗ ΤΟΥ ἄν	ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
ΥΠΟΘΕΤΙΚΟ [άρνηση μή]			
Εισάγει υποθετικές ή εναντιωματικές	<ul style="list-style-type: none"> ◀ Πρώτη λέξη της πρότασης. 	<ul style="list-style-type: none"> ◀ Πάντα με υποτακτική και σε σχέση με την απόδοση μας δίνει υποθετικό λόγο του προσδοκωμένου ή της αόριστης επανάληψης στο παρόν και μέλλον. 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ἄν ήμιν ἀρέσκη ἡ παρασκευή, ψηφίσασθε. ▶ Ἄν ἀπῇ τὰ πράγματα, μάταιος ὁ λόγος φαίνεται.
ΑΟΡΙΣΤΟΛΟΓΙΚΟ [άρνηση μή]			
Εισάγει:	<ul style="list-style-type: none"> • χρονικούποθετικές • αναφορικούποθετικές • τελικές • πλάγιες. 	<ul style="list-style-type: none"> ◀ Δεύτερη λέξη της πρότασης. ◀ Προηγείται: <ul style="list-style-type: none"> • χρονικός σύνδεσμος • αναφορική αντωνυμία • αναφορικό επίσημα • τελικός σύνδεσμος 	<ul style="list-style-type: none"> ◀ Πάντα με υποτακτική • Έχουμε και εδώ λανθάνοντα υποθετικό λόγο, όπως και στην περίπτωση του υποθετικού ἄν.
ΔΥΝΗΤΙΚΟ [άρνηση οὐ]			
	<ul style="list-style-type: none"> ◀ Ποτέ πρώτη λέξη αλλά μετά το ωρήμα. ◀ Προιν από το ωρήμα, αν προηγούνται ισχυρά τονιζόμενες λέξεις όπως, πώς ἄν, ὅς ἄν, οὐκ ἄν, δικαίως ἄν, πρὶν ἄν, τίνες ἄν κ.ά. 	<ul style="list-style-type: none"> ◀ με οριστική ιστορικών χρόνων. ◀ με ευκτική όλων των χρόνων εκτός μέλλοντα. ◀ με ειδικό απαρέμφατο (εκτός μέλλοντα). ◀ με μετοχή (επιθετική, κατηγορηματική, αιτιολογική). 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ <i>Eἰ μὴ πατήρ ἦσθα, εἴπον ἄν σ' οὐκ εὖ φρονεῖν.</i> ▶ <i>Bίᾳ οὕτ' ἄν ἔλοις οὔτε κατάσχοις (ἄν) φίλον.</i> ▶ <i>Κῦρος, εἰ ἐβίωσεν, ἄριστος ἄν δοκεῖ γενέσθαι.</i> ▶ <i>Ἐπιδείξω τοῦτο δίκην δόντ' ἄν τὴν μεγίστην.</i>

παρατηρήσεις

- ☞ Το δυνητικό ἄν επαναλαμβάνεται δυο και τρεις φορές, αν μεταξύ αυτού και του ωρήματος παρεμβάλλονται άλλες λέξεις.
- Ωστ' ἄν, εἰ σθένος λάβοιμι, δηλώσαιμι ἄν.*
- ☞ Το δυνητικό ἄν μπορεί να παραλειφθεί, όταν εννοείται εύκολα.
- Βίᾳ οὕτ' ἄν ἔλοις οὔτε κατάσχοις (ἄν) φίλον.*
- Ποῖαι δὲ πόλεις νομίμως ἄν οἰκήσειαν; Ποῖοι οἴκοι (ἄν) σωθείησαν.*

- ☞ Το δυνητικό απαρέμφατο και η δυνητική μετοχή ισοδυναμούν με δυνητική οριστική ή δυνητική ευκτική ανάλογα με τα συμφραζόμενα (δες πλάγιο λόγο: ανάλυση δυνητικού απαρεμφάτου και μετοχής).
- Δοκεῖ μοι τῆς πενίας τὸ μέγεθος ὁ κατήγορος μόνος ἀν ἐπιδεῖξαι (ἐπιδείξειε ἀν).
- Εὐ ἵστε μηδὲν ἀν ἐπιχειρήσαντα ... εἰ ἔωρων ... (ἀν ἐπεχείρησα).
- ☞ Το δυνητικό **ἀν**, όταν βρίσκεται σε πρόταση με **δοξαστικά ρήματα** ή το **φημί** δεν αναφέρεται σ' αυτά αλλά κυρίως στο απαρέμφατο που εξαρτάται απ' αυτό.
- Νῦν δέ δὴ τί ἀν οἰόμεθα παθεῖν;
- ☞ Το αοριστολογικό **ἀν** ποτέ δεν ακολουθεί τον τελικό σύνδεσμο **ἴνα**. Όταν συμβαίνει αυτό η πρόταση είναι αναφορικούποθετική.
- Πατρὶς πᾶσα, ἴν' ἀν πράττῃ τις εὖ (όπου...)
- ☞ Πολλές φορές το **ἀν** μετά από αναφορικές αντωνυμίες ή επιρρήματα δεν είναι αοριστολογικό αλλά δυνητικό.
- Ἐπειτα οὐ μόνον τοὺς λόγους οὓς ἀν ἔκαστος εἴποι πρόστε, ἀλλά...

॥ ΑΣΚΗΣΗ

Να χαρακτηρίσετε το είδος του «ἀν» και να δηλωθεί πού ανήκει.

- 1) Τί δ', ὡς ταλαιφόρον, εἰ τάδ' ἐν τούτοις, ἐγὼ λύνοντος ἀν εὕθ' ἄπτουσα προσθείμην πλέον;
- 2) Ούκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι.
- 3) Φεύγοντι γάρ τοι καὶ οἱ θρασεῖς, ὅταν πέλας ἥδη τὸν ἄδην εἰσορῶσι τοῦ βίου.
- 4) Θμως καὶ τούτων ὑπαρχόντων οὐκ ἀν ἀποσταίην ὡν διενοήθην.
- 5) Οὐ μεῖζον οὐδὲν ἀν ὑμῖν γένοιτ' ἀγαθόν.
- 6) Οθεν δὴ κακὸν αὐτοῖς ἀν τι γενέσθαι προσδοκῶσι, τοῦτο ἀνελεῖν βουλήσονται.
- 7) Οὗτος οἶδεν ὅτι ὅσῳ ἀν πλείους συλλεγώσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶττον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι.
- 8) Ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ὡς Λακεδαιμονίους ἐπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἀν ἥγωνται.
- 9) Ἐπειδὰν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα.
- 10) Άν αὐτῷ διδῶς ἀργύριον καὶ πείθης ἐκεῖνον, ποιήσει καὶ σὲ σοφόν.
- 11) Τούτου δ' ἀν ἐπιτύχοις, εἰ λίγοις τῶν πόνων ἔτι πονεῖν δυνάμενος.
- 12) Ὁποτέρων δ' ἀν δικασθῆ είναι τὴν ἀποικίαν, τούτους ἥθελον κρατεῖν.
- 13) Εἰ μὴ πατήρ οἰσθα, εἴπον ἀν σ' οὐκ εὖ φρονεῖν.
- 14) Δι' ὅ καὶ οἱ πατέρες τοὺς νίεῖς, καν ὡσὶ σώφρονες, θμως ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων εἴργονται.
- 15) Ἐπειδὰν τάχιστα αὐτοῖς οἱ παῖδες τὰ λεγόμενα ξυνιῶσιν, ἐπ' αὐτοῖς παιδαγωγοὺς θεράποντας ἐφιστᾶσι.
- 16) Εἰ μὴ ἐγὼ προφυλάττοιμι ὑμᾶς, οὐδὲ ἀν νέμεσθαι δύναισθε.
- 17) Καὶ γὰρ ἀν τοὺς ἄλλους λάθης, σεαντῷ συνειδήσεις.
- 18) Οἰονται τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοὺς ἀν μάλιστα ἀμελῶς ἔχειν.
- 19) Δεῖ δὲ ὑμᾶς ἐξηγεῖσθαι τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις ὅπως ἀν τάχιστά τε καὶ μάλιστα βλάπτωμεν τοὺς πολεμίους.

20) Όταν νομοθετώμεν, τοῦθ' ἡμᾶς προσήκει σκοπεῖν.

ΟΜΑΔΑ Β'

- 1)** Άν τι λέγης παρὰ ταῦτα, μάτην ἐρεῖς.
- 2)** Τῷ ἀνδρὶ, ὃν ἂν ἔλησθε, πείσομαι.
- 3)** Οὐδὲν ἂν ἀκούσαιτε ἡδέως ἀγαθὸν παρὰ Θηβαίων.
- 4)** Σὺ μὲν κομίζοις ἂν σεαντόν.
- 5)** Εἰς Θήβας ἡμᾶς πέμψον, ἂν πως διακωλύσωμεν.
- 6)** Ἡιδεσαν τὴν πόλιν μάλιστ' ἂν ὄργισθεῖσαν.
- 7)** Οὐκ ἂν δύναιο μὴ καμῶν εὐδαιμονεῖν.
- 8)** Καὶ πόσα ἂν ἥδη οἴει μοι χρήματα εἶναι, εἰ συνέλεγον χρυσίον.
- 9)** Άν ἡμῖν ἀρέσκῃ ἡ παρασκευή, ψηφίσασθε.
- 10)** Γιγνώσκομεν ὅτι, ὅπου ἂν κρατῶμεν, δυναίμεθα ἂν καὶ σώζεσθαι.
- 11)** Όταν τις πλεῖστα ἔχῃ, πλεῖστοι φθονοῦσι.
- 12)** Ακουσον, ως ἂν μάθης.
- 13)** Οἱ τύραννοι ὃν ἂν βούλωνται πλούσιον παραχρῆμα ἐποίησαν.
- 14)** Κὰν ὁρῶσι ὑμᾶς ἀθύμους, πάντες κακοὶ ἔσονται.
- 15)** Εβούλετ' ἂν γενέσθαι τὴν πόλιν τῆς περιεορακνίας ταῦτα γιγνόμενα, ἵς ἂν Αρκάδας καὶ Μεσσηνίους καὶ Ἀργείους θείημεν.
- 16)** Εὖ γάρ ἔστε, ὅτι τὴν ἐλευθερίαν ἐλοίμην ἂν ἀντὶ ὧν ἔχω πάντων.
- 17)** Δοκεῖ μοι Αρτεμισία βούλεσθαι ἂν ὑμᾶς λαβεῖν τὴν νῆσον.
- 18)** Οἰδα αὐτοὺς ἐλευθέρους ἂν ὄντας, εἰ τούτο ἐπραξαν.
- 19)** Θεοῦ θέλοντος κὰν ἐπὶ ριπὸς πλέοις.
- 20)** Ο παῖς μὴ ἐλθόντος τοῦ ιατροῦ ἀπέθανεν ἀν.